GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞININ 2024–2025 FAALİYET RAPORLARINDAKİ SEÇİLMİŞ SPOR HİZMETİ PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi, Erol BAYKAN 1

1Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü, Spor Bilimleri / Spor Yönetimi, erol.baykan@yobu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7429-3446

Özet

Bu araştırmanın amacı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 ve 2025 yıllarına ait faaliyet raporlarında yer alan üç performans göstergesini hedeflenen değer, gerçekleşen değer, hedef gerçekleşme oranı ve yıllık değişim bakımından karşılaştırmaktır. Doküman incelemesine dayalı betimsel ve karşılaştırmalı bir yaklaşımla yürütülen araştırmanın veri kaynaklarını Bakanlığın resmî internet sitesinde yayımlanan faaliyet raporları oluşturmuştur. Göstergeler, her iki raporda aynı ad ve ölçü birimiyle bulunmaları, hedef ve gerçekleşme değerlerinin eksiksiz verilmesi ve spor yönetiminin farklı hizmet alanlarını temsil etmeleri ölçütlerine göre seçilmiştir. İncelemede ilkokullarda spor dalı eğitimine katılan öğrenci sayısı, performans testi yapılan sporcu sayısı ve uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı ele alınmıştır. Veriler, performans göstergesi tabloları esas alınarak karşılaştırılmış; yıllık değişim oranları araştırma kapsamında hesaplanmıştır. Bulgular, 2025 yılında üç göstergenin gerçekleşen değerlerinde artış olduğunu göstermiştir. İlkokullarda spor dalı eğitimine katılan öğrenci sayısı %63,2 artmış ve 2025 yılı hedefi %123,6 oranında gerçekleştirilmiştir. Performans testi yapılan sporcu sayısı %13,4 artarken hedef gerçekleşme oranı %73,8'de kalmıştır. Uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı %42,1 artmış ve hedefin %84,5'ine ulaşılmıştır. Sonuç olarak çocukların spora katılımını temsil eden göstergede belirgin bir gelişme sağlanırken performans izleme ve uluslararası katılım göstergelerindeki artışlar yıllık hedeflere ulaşmak için yeterli olmamıştır. Bulgular, spor yönetiminde kurumsal performansın farklı hizmet alanlarını temsil eden göstergeler birlikte değerlendirilerek izlenmesinin önemine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor Yönetimi, Performans Göstergeleri, Kamu Spor Hizmetleri, Faaliyet Raporu, Spor Politikası

A COMPARİSON OF SELECTED SPORT SERVİCE PERFORMANCE INDİCATORS İN THE MİNİSTRY OF YOUTH AND SPORTS' 2024–2025 ANNUAL ACTİVİTY REPORTS

Assistant Professor Erol BAYKAN[1]

[1]Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Yozgat Bozok University, Sport Sciences / Sport Management, erol.baykan@yobu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7429-3446

Abstract

This study aimed to compare the target values, actual values, target achievement rates, and annual changes of three performance indicators reported in the 2024 and 2025 annual activity reports of Türkiye's Ministry of Youth and Sports. A descriptive and comparative document analysis was conducted. Data were obtained from these reports published on the Ministry's official website. The indicators were selected because they appeared in both reports with the same names and units of measurement, included complete target and actual values, and represented different areas of sport management. The analysis covered the number of primary school students participating in sport-specific education, the number of athletes who underwent performance testing, and the number of athletes participating in international competitions. The data were compared using the performance indicator tables, and annual change rates were calculated. The findings showed increases in all three indicators in 2025. The number of primary school students participating in sport-specific education increased by 63.2%, reaching 123.6% of the 2025 target. The number of athletes who underwent performance testing increased by 13.4%, while the target achievement rate was 73.8%. The number of athletes participating in international competitions increased by 42.1%, reaching 84.5% of the target. In conclusion, although substantial progress was observed in the indicator representing children's participation in sport, increases in the performance monitoring and international participation indicators were insufficient to meet the annual targets. The findings highlight the importance of monitoring institutional performance in sport management by jointly evaluating indicators representing different service areas.

Keywords: Sport Management, Performance Indicators, Public Sport Services, Annual Activity Report, Sport Policy

1. GİRİŞ

Spor yönetim sistemleri, spora katılım, finansman, kurumsal yapılanma, spor politikaları ve yüksek performans sporu gibi farklı hizmet alanlarını kapsamaktadır (Sunay, 2024). ABD, Almanya, Çin, Avustralya, Kanada ve Türkiye'nin spor yönetim sistemlerinin karşılaştırıldığı araştırmada, bu ülkelerin spor politikalarının temel olarak "herkes için spor" ve "yüksek performans sporu" eksenlerinde şekillendiği belirlenmiştir (Sunay, 2024). Bu hizmet alanlarında yürütülen faaliyetlerin belirlenen amaç ve hedeflere ne ölçüde ulaştığının izlenmesi, performans yönetiminin temel işlevleri arasında yer almaktadır (Winand vd., 2023). Spor örgütlerinde performans yönetimi, yalnızca elde edilen sonuçların ölçülmesiyle sınırlı olmayıp hedeflerin, kullanılan kaynakların ve yürütülen faaliyetlerin birlikte izlenmesini ve değerlendirilmesini içeren sürekli bir süreçtir (Winand vd., 2023). Türkiye'de spor yönetiminin kurumsal yapısı, Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar farklı örgütlenme modelleri ve kamu politikaları doğrultusunda gelişmiştir (Doğaner, 2023). Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'ni inceleyen bir çalışmada ise Türkiye'nin spor politikalarının toplumun farklı kesimlerini kapsayan, birleştirici ve bütünleştirici bir yaklaşım taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır (Akbıyık ve Ekici, 2025).

Çocukların ve gençlerin spora katılımı, spor politikalarının toplum geneline yaygınlaştırılması açısından temel uygulama alanlarından biridir (Westerbeek ve Eime, 2021). Gençlerin spora katılımını ele alan boylamsal çalışmaların sistematik derleme ve meta-analizinde, spor katılımının fiziksel aktivite, sağlık ve iyi oluş üzerinde düşük ile orta düzey arasında değişen olumlu etkilerinin bulunduğu belirlenmiştir (Bengtsson vd., 2025). Bununla birlikte spor kuruluşlarının, geleneksel ve rekabete dayalı spor yapılarının dışında kalan çocuk ve gençlere uygun katılım seçenekleri geliştirme konusunda sınırlı ilerleme kaydettiği belirtilmektedir (Eime vd., 2023). Bu nedenle esnek, erişilebilir ve farklı yeterlik düzeylerine açık programların spora katılımın yaygınlaştırılmasında dikkate alınması önerilmektedir (Eime vd., 2023). Spor katılımının yaşamın farklı dönemlerini kapsayan bütüncül bir politika yaklaşımı içerisinde ele alınması gerektiği de vurgulanmaktadır (Westerbeek ve Eime, 2021). Okul sporları üzerine yürütülen bir araştırmada ise beden eğitimi öğretmenlerinin algıladıkları mesleki ve yönetsel desteğin, okul sporları kapsamındaki çalışma süreçleri açısından önem taşıdığı bildirilmiştir (Okutan vd., 2023). Bu çerçevede ilkokullarda spor dalı eğitimine katılan öğrenci sayısı, uygulamanın ulaştığı öğrenci kitlesini göstermesine karşın katılımın niteliği, sürekliliği ve öğrenci deneyimi hakkında tek başına yeterli bilgi sunmamaktadır (Eime vd., 2023; Westerbeek ve Eime, 2021).

Yüksek performans sporunda sporcuların izlenmesi ve test edilmesi; antrenman programlarının düzenlenmesi, sakatlık ve hastalık risklerinin azaltılması ve sportif performansın korunması veya geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır (Burger vd., 2024; Timmerman vd., 2024). Sporcu izleme sürecinin yalnızca nicel test sonuçlarıyla sınırlı olmadığı; sporcu geri bildirimi, antrenör gözlemi, iletişim ve uzman değerlendirmesi gibi unsurları da kapsadığı belirtilmektedir (Timmerman vd., 2024). Bu nedenle performans testi yapılan sporcu sayısı, test hizmetinin ulaştığı sporcu kitlesini göstermesine rağmen sporcuların performans düzeyi veya uygulanan testlerin niteliği hakkında doğrudan bilgi sunmamaktadır (Burger vd., 2024; Timmerman vd., 2024). Uluslararası müsabakalara katılım ise sporcuların üst düzey rekabet ortamına erişmesi bakımından destekleyici bir unsur olarak değerlendirilmektedir (Mthombeni vd., 2023). Bununla birlikte uluslararası sportif başarı; finansman, yönetişim, sporcu gelişimi, antrenörlük, bilimsel destek ve yarışma olanakları gibi çok sayıda unsurun birlikte işlediği geniş bir sistem içerisinde ortaya çıkmaktadır (Gómez-Rodríguez vd., 2024; Mthombeni vd., 2023). Türkiye'nin son altı Olimpiyat Oyunundaki performansını inceleyen bir araştırmada da uzun vadeli sporcu gelişimi, bilimsel destek, nitelikli antrenörlük ve yönetim yapısının birlikte değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir (Ziyagil ve Gürsoy, 2025).

Spor politikası alanındaki araştırmaların politika oluşturma ve uygulama süreçlerine yoğunlaştığı, buna karşılık politika belgelerinde yer alan hedefler ile bu hedeflere ulaşmak amacıyla kullanılan araçları inceleyen çalışmaların daha sınırlı kaldığı belirtilmektedir (Lindsey vd., 2025). Bu araştırma kapsamında incelenen Türkiye odaklı çalışmalar değerlendirildiğinde ise spor politikası, okul sporları, sporcu izleme ve uluslararası sportif başarı konularının çoğunlukla birbirinden bağımsız biçimde ele alındığı görülmektedir (Doğaner, 2023;

Okutan vd., 2023; Özbey vd., 2020; Ziyagil ve Gürsoy, 2025). Bu durum, Bakanlık faaliyet raporlarında farklı hizmet alanlarını temsil eden göstergelerin yıllık hedef ve gerçekleşme değerleri üzerinden karşılaştırılmasına yönelik bir incelemeye gerekçe oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 ve 2025 yıllarına ait faaliyet raporlarında yer alan "ilkokullarda spor dalı eğitimine katılan öğrenci sayısı", "performans testi yapılan sporcu sayısı" ve "uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı" göstergelerini hedeflenen değer, gerçekleşen değer, hedefe ulaşma oranı ve yıllık değişim bakımından karşılaştırmaktır. Seçilen göstergeler aynı sporcuların gelişimini izleyen ardışık aşamalar olarak değil; spora erişim, performans izleme hizmeti ve uluslararası müsabakalara katılım olmak üzere Bakanlığın farklı faaliyet alanlarını temsil eden göstergeler olarak değerlendirilmiştir. Araştırma, Bakanlığın bütün spor hizmetleri hakkında genel bir sonuca ulaşmayı değil, seçilen üç göstergenin iki yıllık performans görünümünü sınırları belirlenmiş bir çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle araştırmanın, hedeflerle gerçekleşen değerler arasındaki farklılıkların belirlenmesine ve ilgili faaliyet alanlarında geliştirilmesi gereken noktaların tartışılmasına katkı sunacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu araştırma, seçilen üç performans göstergesinin 2024 ve 2025 yıllarındaki hedef ve gerçekleşme değerlerini karşılaştırmak amacıyla doküman incelemesine dayalı betimsel ve karşılaştırmalı bir yaklaşımla yürütülmüştür. Doküman incelemesi, araştırma problemiyle bağlantılı yazılı ve elektronik belgelerin sistematik biçimde seçilmesini, incelenmesini ve değerlendirilmesini kapsamaktadır (Bowen, 2009). Araştırmada herhangi bir müdahale, anket, görüşme veya gözlem gerçekleştirilmemiştir.

2.2. Veri Kaynakları ve İnceleme Kapsamı

Araştırmanın veri kaynaklarını, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığının resmî internet sitesinde yayımlanan 2024 Yılı Faaliyet Raporu ile 2025 Yılı Faaliyet Raporu oluşturmuştur (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2025, 2026). İnceleme, söz konusu raporların "Performans Programının Değerlendirilmesi" bölümünde yer alan "Sporun Geliştirilmesi ve Desteklenmesi" programına ait performans göstergeleriyle sınırlandırılmıştır. Araştırmada, önceden belirlenen ölçütleri karşılayan üç performans göstergesinin 2024 ve 2025 yıllarına ait hedeflenen değerleri, yıl sonu gerçekleşme değerleri ve gerçekleşme durumları karşılaştırılmıştır.

2.3. Performans Göstergelerinin Seçimi

Performans göstergelerinin belirlenmesinde, amaçlı örnekleme stratejilerinden ölçüt örnekleme yaklaşımından yararlanılmıştır. Ölçüt örnekleme, araştırmanın amacı doğrultusunda önceden belirlenen koşulları karşılayan birimlerin seçilmesine dayanmaktadır (Palinkas vd., 2015). Bu doğrultuda göstergelerin araştırmaya dâhil edilmesinde; (a) 2024 ve 2025 faaliyet raporlarında aynı ad ve ölçü birimiyle yer alması, (b) her iki yıl için hedeflenen ve gerçekleşen değerlerin eksiksiz olarak verilmesi, (c) doğrudan spor hizmetleriyle bağlantılı olması, (d) spor yönetiminin farklı hizmet alanlarını temsil etmesi ve (e) performans göstergesi tablolarında hesaplama yönteminin değiştiğine ilişkin bir açıklama bulunmaması ölçütleri esas alınmıştır.

Bu ölçütler doğrultusunda spora erişim ve tabana yayılma boyutunu temsilen "İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine katılan öğrenci sayısı", sporcu gelişimi ve performans izleme boyutunu temsilen "Performans testi yapılan sporcu sayısı", elit spor ve uluslararası temsil boyutunu temsilen ise "Uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı" araştırmaya dâhil edilmiştir. Göstergeler aynı sporcuların birbirini izleyen gelişim aşamalarını değil, spor hizmetleri yönetiminin farklı boyutlarını temsil etmektedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Kontrolü

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından bir doküman inceleme formu oluşturulmuştur. Bu forma rapor yılı, program ve alt program adı, performans göstergesinin adı, ölçü birimi, hedeflenen değer, yıl sonu gerçekleşme değeri, gerçekleşme oranı ve Bakanlık tarafından açıklanan gerçekleşme durumu kaydedilmiştir.

Her iki faaliyet raporundaki veriler elektronik tabloya aktarılmış ve aktarma hatalarını önlemek amacıyla ilgili tablolar yeniden kontrol edilmiştir. Yalnızca Bakanlığın resmî faaliyet raporlarında bulunan veriler kullanılmış; haberler, sosyal medya paylaşımları ve farklı ikincil kaynaklarda yer alan sayısal bilgiler araştırmaya dâhil edilmemiştir. Verilerin düzenlenmesi ve oranların hesaplanmasında Microsoft Excel programından yararlanılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Veriler betimsel karşılaştırma yöntemiyle analiz edilmiştir. Raporlarda yer alan hedeflenen değerler, yıl sonu gerçekleşme değerleri ve Bakanlık tarafından açıklanan gerçekleşme durumları karşılaştırmalı değerlendirmede dikkate alınmıştır. 2024 Yılı Faaliyet Raporu'nun Performans Göstergesi Sonuçları Formu'nda hedef gerçekleşme oranları ayrıca verilmediğinden, bu oranlar gerçekleşen değerin hedeflenen değere bölünmesi ve sonucun 100 ile çarpılması yoluyla hesaplanmıştır. 2025 Yılı Faaliyet Raporu'nda açıklanan gerçekleşme oranları ise rapordaki değerlerle kontrol edilmiştir. Ayrıca göstergelerin 2024–2025 dönemindeki sayısal değişimini belirlemek amacıyla 2025 yılı gerçekleşme değerinden 2024 yılı gerçekleşme değeri çıkarılmış, elde edilen fark 2024 yılı gerçekleşme değerine bölünerek yüzdelik değişim hesaplanmıştır. Veriler Microsoft Excel programında düzenlenmiş ve sonuçlar karşılaştırmalı tablo hâlinde sunulmuştur. Araştırmada çıkarımsal istatistiksel analiz kullanılmamıştır.

2.6. Araştırma Etiği

Araştırmada yalnızca kamuya açık kurumsal dokümanlar incelenmiş; insan katılımcılardan kişisel veya özel nitelikli veri toplanmamıştır. Bu nedenle araştırma etik kurul izni gerektiren katılımcı temelli araştırmalar kapsamında değerlendirilmemiştir. Raporlardan alınan temel değerler aynen aktarılmış, araştırmacı tarafından hesaplanan oranlar ayrıca belirtilmiştir.

3. BULGULAR

Çalışmanıza ilişkin bulguları bu kısma yazınız. Eğer çalışmanızda tablo ve şekil kullanacaksanız aşağıda verilen örneklere göre düzenleyiniz.

Tablo 1. Seçilmiş performans göstergelerinin 2024–2025 dönemindeki hedef ve gerçekleşme değerleri

Performans göstergesi	2024 Hedef	2024 Gerçekleşen	Hedef Gerçekleşme Oranı (%)	2025 Hedef	2025 Gerçekleşen	Hedef Gerçekleşme Oranı (%)	Yıllık Değişim (%)
İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine katılan öğrenci sayısı	500.000	492.364	98,5	650.000	803.372	123,6	+63,2
Performans testi yapılan sporcu sayısı	1.300	501	38,5	770	568	73,8	+13,4
Uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı	19.000	12.491	65,7	21.000	17.749	84,5	+42,1

Not. Veriler T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 ve 2025 yıllarına ait faaliyet raporlarından alınmıştır (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2025, 2026). 2024 yılı hedef gerçekleşme oranları ile 2024–2025 yıllık değişim oranları araştırmacı tarafından hesaplanmıştır. 2025 yılı hedef gerçekleşme oranları ilgili faaliyet raporundan aktarılmış ve yeniden kontrol edilmiştir. Performans testi yapılan sporcu sayısı raporların faaliyet

açıklamalarında 2024 yılı için 465, 2025 yılı için 567 olarak verilmekle birlikte, bu araştırmanın kapsamı doğrultusunda "Performans Programının Değerlendirilmesi" tablolarındaki 501 ve 568 değerleri esas alınmıştır.

Tablo 1 incelendiğinde, İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine katılan öğrenci sayısının 2024 yılında 492.364, 2025 yılında ise 803.372 olduğu görülmektedir. Bu göstergedeki yıllık artış %63,2 olarak gerçekleşmiştir. Hedef gerçekleşme oranı 2024 yılında %98,5 ile hedefin sınırlı ölçüde altında kalırken 2025 yılında %123,6'ya yükselerek hedeflenen değeri aşmıştır. Performans testi yapılan sporcu sayısı 501'den 568'e yükselmiş ve iki yıl arasındaki artış %13,4 olmuştur. Bununla birlikte hedef gerçekleşme oranı 2024 yılında %38,5, 2025 yılında %73,8 olarak belirlenmiş ve gösterge her iki yılda da hedeflenen değerin altında kalmıştır. Uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı ise %42,1 artarak 12.491'den 17.749'a yükselmiştir. Bu göstergeye ilişkin hedef gerçekleşme oranı %65,7'den %84,5'e çıkmasına rağmen her iki yılda da hedeflenen değere tam olarak ulaşılamamıştır. Üç gösterge birlikte değerlendirildiğinde, en yüksek yıllık artış İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine katılan öğrenci sayısında, en düşük artış ise performans testi yapılan sporcu sayısında gerçekleşmiştir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. TARTIŞMA

4.1.1. İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine Katılan Öğrenci Sayısı

İlkokullarda Spor Dalı Eğitimine katılan öğrenci sayısı 2024 yılında 500.000 kişilik hedefe karşılık 492.364 olarak gerçekleşmiş ve %98,5 hedef gerçekleşme oranıyla hedefe kısmen ulaşılmıştır. 2025 yılında ise hedef 650.000'e yükseltilmesine rağmen katılımcı sayısı 803.372'ye ulaşmış ve hedef %123,6 oranında gerçekleştirilmiştir. Böylece hedeflenen öğrenci sayısı bir önceki yıla göre %30 artırılırken gerçekleşen katılımcı sayısında %63,2 artış sağlanmıştır (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı [GSB], 2025, 2026). Bu görünüm, 2024 yılında hedefe oldukça yaklaşan programın 2025 yılında nicel erişimini belirgin biçimde genişlettiğini göstermektedir. Bakanlık raporlarına göre eğitim verilen spor dalı sayısı her iki dönemde de 26 olarak kalırken okul sayısı 3.679'dan 4.264'e, görev yapan antrenör sayısı ise 4.357'den 5.095'e yükselmiştir (GSB, 2025, 2026). Bu veriler, öğrenci sayısındaki artışın okul ve antrenör sayılarındaki genişlemeyle birlikte gerçekleştiğini göstermektedir. Bununla birlikte öğrenci sayısındaki artışın okul ve antrenör sayılarındaki artıştan daha yüksek olması, mevcut uygulama kapasitesinin daha yoğun kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir. Ancak faaliyet raporlarında bu artışın nedenlerini doğrudan sınamaya imkân veren ayrıntılı veriler bulunmadığından, söz konusu yorum bir çıkarım olarak değerlendirilmelidir. Elde edilen sonuç, çocuk ve gençlerin spora erişiminin yaygınlaştırılması bakımından olumlu bir gelişme olarak görülebilir. Gençlik dönemindeki spor katılımının fiziksel aktivite, sağlık ve iyi oluş üzerinde olumlu etkiler oluşturabildiği belirtilmektedir (Bengtsson vd., 2025). Bununla birlikte spor hizmetlerinin yalnızca daha fazla katılımcıya ulaşması yeterli görülmemekte; sunulan programların erişilebilir, kapsayıcı, esnek ve farklı yeterlik düzeylerine uygun olması gerektiği vurgulanmaktadır (Eime vd., 2023; Westerbeek ve Eime, 2021). Okul sporlarının uygulanmasında öğretmenlere ve uygulayıcılara sağlanan yönetsel desteğin de sürecin işleyişi bakımından önem taşıdığı bildirilmektedir (Okutan vd., 2023). Bu nedenle 2025 yılında hedefin aşılması, programın nicel erişimi açısından güçlü bir sonuç olmakla birlikte eğitimin niteliği, öğrencilerin devamlılığı ve gruplar arasındaki fırsat eşitliği hakkında tek başına yeterli bilgi sunmamaktadır. Göstergenin gelecek dönemlerde düzenli katılım ve programı tamamlama oranı, antrenör başına düşen öğrenci sayısı, bölge ve spor dalına göre dağılım, cinsiyet ve özel gereksinim durumu ile öğrenci memnuniyeti gibi tamamlayıcı göstergelerle izlenmesi, programın yalnızca büyüklüğünün değil niteliğinin ve sürdürülebilirliğinin de değerlendirilmesine imkân sağlayabilir.

4.1.2. Performans Testi Yapılan Sporcu Sayısı

Performans testlerine ilişkin bulgular, test yapılan sporcu sayısının 2024 yılındaki 501 düzeyinden 2025 yılında 568'e yükselerek %13,4 arttığını göstermektedir. Buna karşın 2024 yılında %38,5 olan hedef gerçekleşme oranı, 2025 yılında %73,8'e yükselse de her iki yılda belirlenen hedeflere ulaşılamamıştır. Ayrıca 2025 yılı hedefinin önceki yıla göre %40,8 azaltılması, hedef gerçekleşme oranındaki 35,2 puanlık yükselişin değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır. Bu yükseliş yalnızca test yapılan sporcu sayısındaki artıştan değil,

hedef değerin aşağı yönlü güncellenmesinden de kaynaklanmıştır. Dolayısıyla 2025 yılı verileri, raporlanan test hizmeti hacminde sınırlı bir genişlemeye işaret etmekle birlikte kurumsal kapasitede hedef gerçekleşme oranına eş değer bir iyileşme sağlandığını göstermemektedir (GSB, 2025, 2026). Bakanlık raporlarında performans testlerinin spor branşı ve müsabaka takvimi dikkate alınarak planlandığı, sonuçların sporcu ve antrenörlerle paylaşılması ve antrenman programlarında kullanılması yönünde çalışmalar yürütüldüğü belirtilmektedir (GSB, 2025, 2026). Sporcu izlemenin antrenman sürecinin düzenlenmesi, performans gelişiminin takip edilmesi ve sağlık risklerinin yönetilmesi açısından işlevsel olabileceği ilgili araştırmalarda da vurgulanmaktadır (Burger vd., 2024; Timmerman vd., 2024). Bununla birlikte Timmerman vd. (2024), izleme verilerinin tek başına yeterli olmadığını; sporcu geri bildirimi, antrenör gözlemi, uzman değerlendirmesi ve paydaşlar arasındaki iletişimle birlikte yorumlanması gerektiğini belirtmektedir. Burger vd. (2024) tarafından elit erkek basketbolcuları bağlamında yapılan çalışma da izleme uygulamalarının uygun ölçüm araçları, düzenli veri toplama ve sonuçların antrenman sürecine aktarılmasıyla birlikte anlam kazandığını göstermektedir. Bu nedenle test yapılan sporcu sayısı, bilimsel destek hizmetinin sayısal kapsamı hakkında bilgi vermekte; testlerin niteliğini, tekrarlanma sıklığını veya antrenman kararlarına katkısını doğrudan açıklamamaktadır. Faaliyet raporlarında hedeflenen sporcu sayısına ulaşılamamasının nedenlerine ilişkin somut bir açıklamaya yer verilmemiştir (GSB, 2025, 2026). Sporcu izleme çalışmalarında insan kaynağı, teknik altyapı, uygun ölçüm yöntemlerinin seçilmesi ve elde edilen sonuçların uygulamaya aktarılması gibi unsurların sürecin işleyişini etkileyebildiği belirtilmektedir (Burger vd., 2024; Timmerman vd., 2024). Ancak mevcut rapor verileri, hedefin altında kalınmasını bu unsurlardan herhangi biriyle ilişkilendirmek için yeterli değildir. Bu çerçevede performans testi göstergesinin kurumsal performansın bütününü yansıtan bir sonuç göstergesi olarak değil, sunulan izleme hizmetinin nicel kapsamını gösteren bir çıktı ölçütü olarak değerlendirilmesi daha uygun görünmektedir.

4.1.3. Uluslararası Müsabakalara Katılan Sporcu Sayısı

Uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısı 2024 yılında 19.000 kişilik hedefe karşılık 12.491 olarak gerçekleşmiş ve %65,7 hedefe ulaşma oranıyla hedeflenen değerin altında kalmıştır. Bu sayı 2025 yılında 17.749'a yükselmiş; 21.000 kişilik hedefin %84,5'i gerçekleştirilerek hedefe kısmen ulaşılmıştır. Gerçekleşen sporcu sayısında bir önceki yıla göre %42,1 artış sağlanırken 2025 yılı hedefi 2024 yılına göre %10,5 yükseltilmiştir (GSB, 2025, 2026). Gerçekleşen değerdeki artışın hedefteki artıştan daha yüksek olması ve hedefe ulaşma oranının 18,8 puan yükselmesi, uluslararası müsabakalara katılım bakımından belirgin bir ilerlemeye işaret etmektedir. Bununla birlikte 2025 yılında hedefin 3.251 sporcu gerisinde kalınması, uluslararası yarışma ortamına erişimin hedeflenen düzeye henüz ulaşmadığını göstermektedir. Güney Afrikalı eski olimpik sporcuların deneyimlerini inceleyen bir araştırmada, yeterli düzeyde yerel ve uluslararası yarışma olanağına sahip olmanın sportif başarıyı destekleyen unsurlardan biri olduğu belirlenmiştir (Mthombeni vd., 2023). Aynı araştırmada finansman, antrenörlük, bilimsel destek, tesis olanakları ve işlevsel spor yapılarının da başarı sürecinde önemli rol oynadığı bildirilmiştir (Mthombeni vd., 2023). Ülkelerin elit spordaki başarılarını ele alan sistematik derlemede ise uluslararası başarının ekonomik, örgütsel ve sportif değişkenlerin birlikte değerlendirildiği çok boyutlu bir yapı içerisinde incelendiği ve madalya sayısının en sık kullanılan başarı göstergelerinden biri olduğu belirlenmiştir (Gómez-Rodríguez vd., 2024). Türkiye'nin son altı Olimpiyat Oyunundaki performansını değerlendiren çalışmada da sürdürülebilir sportif başarı için uzun vadeli sporcu gelişimi, bilimsel destek, nitelikli antrenörlük ve etkili yönetim süreçlerinin birlikte yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir (Ziyagil ve Gürsoy, 2025). Bu çerçevede 2025 yılında katılımcı sayısında görülen artış, raporlanan uluslararası müsabaka katılım hacminin 2025 yılında genişlediğine işaret etmektedir; ancak doğrudan sportif başarının arttığı anlamına gelmemektedir. İncelenen gösterge sporcuların kazandığı madalya, elde ettiği derece, sıralama değişimi veya kişisel performans gelişimi hakkında bilgi içermemektedir. Ayrıca faaliyet raporlarında katılımcıların spor dalına, yaş kategorisine, müsabakanın düzeyine ve aynı sporcunun birden fazla müsabakaya katılıp katılmadığına ilişkin ayrıntılı bir dağılım sunulmamaktadır. Bu nedenle göstergedeki artış, uluslararası müsabakalara erişimin genişlemesi biçiminde yorumlanmalı; uluslararası başarıya ilişkin sonuçlar ise ayrı performans ölçütleri üzerinden değerlendirilmelidir. Gelecek dönemlerde uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısının; tekil sporcu sayısı, katılım sağlanan müsabaka sayısı, spor dalı ve yaş kategorisi, final ve

madalya oranları, uluslararası sıralama değişimi ve sporcu başına katılım maliyeti gibi tamamlayıcı göstergelerle birlikte izlenmesi daha açıklayıcı olabilir. Hedefe ulaşılamama nedenlerinin federasyon ve spor dalı düzeyinde raporlanması da hedef belirleme sürecinin gerçekçi biçimde değerlendirilmesine katkı sağlayabilir. Böyle bir izleme yaklaşımı, uluslararası katılımdaki sayısal artış ile bu katılımın sportif çıktıları arasındaki ayrımın daha açık kurulmasına imkân verebilir.

5. SONUÇ

Araştırmada incelenen üç performans göstergesinin gerçekleşen değerleri 2025 yılında artış göstermiştir. İncelenen göstergeler arasında yıllık artış oranının en yüksek olduğu alan, ilkokullarda spor dalı eğitimine katılım olmuştur. Performans testi yapılan sporcu sayısı ile uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayısında da ilerleme sağlanmış; ancak bu göstergelerde yıllık hedeflere tam olarak ulaşılamamıştır. Araştırmada incelenen üç performans göstergesinin gerçekleşen değerleri 2025 yılında artmıştır. İlkokullarda spor dalı eğitimine katılım göstergesinde hedef aşılırken performans testi yapılan ve uluslararası müsabakalara katılan sporcu sayılarında artış sağlanmasına rağmen yıllık hedeflere tam olarak ulaşılamamıştır. Bu görünüm, seçilen göstergeler temelinde kamu spor hizmetlerinin performans düzeylerinin faaliyet alanlarına göre farklılaştığına işaret etmektedir.

6. ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda, ilkokullarda spor dalı eğitimine katılımda sağlanan sayısal artışın devamlılık, düzenli katılım ve programdan yararlanma düzeyi gibi tamamlayıcı göstergelerle birlikte izlenmesi yararlı olabilir. Okul, antrenör ve öğrenci dağılımlarının spor dalı ve bölge temelinde değerlendirilmesi, mevcut kaynakların planlanmasına ve hizmetin farklı gruplara dengeli biçimde ulaştırılmasına katkı sağlayabilir. Performans testi göstergesinde hedefe ulaşılamama nedenlerinin belirlenebilmesi amacıyla test altyapısı, uzman personel kapasitesi ve ilgili birimler arasındaki koordinasyon birlikte değerlendirilebilir. Test sonuçlarının antrenman planlarına ne ölçüde aktarıldığını gösteren ölçütlere de performans izleme sürecinde yer verilebilir. Uluslararası müsabakalara katılım bakımından federasyonların yarışma takvimleri ve sporcuların destek gereksinimleri birlikte değerlendirilerek hedefler belirlenebilir. Katılımcı sayısının müsabaka düzeyi, spor dalı, derece, madalya ve sıralama gibi sportif çıktılarla birlikte ele alınması daha kapsamlı bir değerlendirme sunabilir. Ayrıca faaliyet raporlarında gösterge tanımlarının ve hesaplama yöntemlerinin açık ve tutarlı biçimde sunulması, kurumsal performansın izlenmesini kolaylaştırabilir.

7. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 ve 2025 yıllarına ait faaliyet raporları ile bu raporlardan seçilen üç performans göstergesiyle sınırlıdır. Analizler kamuya açık ikincil verilere dayandığından, verilerin toplanma ve doğrulanma süreçleri araştırmacı tarafından doğrudan incelenememiştir. Raporların farklı bölümlerinde yer alan bazı sayısal farklılıklar da verilerin yorumlanmasında dikkate alınması gereken bir sınırlılık oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen karşılaştırmalar betimsel nitelikte olup göstergelerdeki yıllık değişimlerin nedenleri hakkında nedensel bir açıklama sunmamaktadır. Seçilen göstergeler hizmetlerin sayısal kapsamını yansıtmakta; katılımın devamlılığı, hizmet niteliği ve sportif başarı düzeyi hakkında ayrıntılı bilgi vermemektedir. Ayrıca üç gösterge aynı sporcu grubunun gelişimini izleyen ardışık aşamalar olmadığından, bulgular spora katılımdan uluslararası temsile uzanan bireysel bir gelişim süreci olarak yorumlanmamalıdır.

KAYNAKLAR

Akbıyık, İ., & Ekici, S. (2025). Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinin sosyal uyum ve toplumsal bütünleşme bağlamında incelenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 4*(2), 253–264. https://doi.org/10.70007/yalovaspor.1745826

Bengtsson, D., Svensson, J., Wiman, V., Stenling, A., Lundkvist, E., & Ivarsson, A. (2025). Health-related outcomes of youth sport participation: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 22*, Article 89. https://doi.org/10.1186/s12966-025-01792-x

Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal, 9*(2), 27–40. https://doi.org/10.3316/QRJ0902027

Burger, J., Henze, A.-S., Voit, T., Latzel, R., & Moser, O. (2024). Athlete monitoring systems in elite men's basketball: Challenges, recommendations, and future perspectives. *Translational Sports Medicine, 2024*(1), Article 6326566. https://doi.org/10.1155/2024/6326566

Doğaner, S. (2023). Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yıl perspektifinde spor yönetimindeki gelişimi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 21*(100. Yıl Özel Sayısı), 31–42. https://doi.org/10.33689/spormetre.1384165

Eime, R., Westerbeek, H., Pill, S., & Reece, L. (2023). Sport4Me: A people focused approach to engaging Australians in sport. *Frontiers in Sports and Active Living, 4*, Article 1087182. https://doi.org/10.3389/fspor.2022.1087182

Gómez-Rodríguez, J., Seguí-Urbaneja, J., Teixeira, M. C., & Cabello-Manrique, D. (2024). How countries compete for success in elite sport: A systematic review. *Social Sciences, 13*(1), Article 31. https://doi.org/10.3390/socsci13010031

Lindsey, I., Whigham, S., & Keech, M. (2024). Analysing the content of sport policies: Disciplinary approaches and new directions. *International Journal of Sport Policy and Politics, 17*(1), 43–59. https://doi.org/10.1080/19406940.2024.2378147

Mthombeni, S., Coopoo, Y., & Noorbhai, H. (2023). Factors promoting and hindering sporting success among South African former Olympians from historically disadvantaged areas. *South African Journal of Sports Medicine, 35*(1), 1–9. https://doi.org/10.17159/2078-516X/2023/v35i1a15068

Okutan, R., Hacıcafereoğlu, S., & Hacıcaferoğlu, B. (2023). Beden eğitimi öğretmenlerinin okul sporları faaliyetlerine katılım süreçlerinde algıladıkları destek durumunun incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7*(12), 62–73. https://doi.org/10.56677/mkuefder.1397532

Özbey, Ö., Doğan, D., & Akoğlu, H. E. (2020). Gençlik ve Spor Bakanlığı elit sporcu yetiştirme birimlerinin SWOT analizi yöntemi ile durum değerlendirmesi. *Eurasian Journal of Sport Sciences and Education, 2*(1), 87–106. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejsse/article/740072

Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 42*(5), 533–544. https://doi.org/10.1007/s10488-013-0528-y

Sunay, H. (2024). Kıtalararası eksende spor yönetim sistemlerinin karşılaştırılması (ABD-Almanya-Çin-Avustralya-Kanada-Türkiye). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 18*(2), 177–193. https://izlik.org/JA29ZT22AB

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2025). *2024 yılı faaliyet raporu*. https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2024_faaliyet_raporu_baski3007.pdf

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2026). *2025 yılı faaliyet raporu*. https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2025%20Y%C4%B1l%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu%20120526.pdf

Timmerman, W. P., Abbiss, C. R., Lawler, N. G., Stanley, M., & Raynor, A. J. (2024). Athlete monitoring perspectives of sports coaches and support staff: A scoping review. *International Journal of Sports Science & Coaching, 19*(4), 1813–1832. https://doi.org/10.1177/17479541241247131

Westerbeek, H., & Eime, R. (2021). The physical activity and sport participation framework—A policy model toward being physically active across the lifespan. *Frontiers in Sports and Active Living, 3*, Article 608593. https://doi.org/10.3389/fspor.2021.608593

Winand, M., Steen, A., & Kasale, L. L. (2021). Performance management practices in the sport sector: An examination of 32 Scottish national sport organizations. *Journal of Global Sport Management, 8*(4), 739–762. https://doi.org/10.1080/24704067.2021.1899765

Ziyagil, M., & Gürsoy, R. (2025). Son altı olimpiyatta Türkiye Cumhuriyetinin başarı düzeyi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9*(2), 196–216. https://izlik.org/JA49SL54ZF